

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM**

Avdelning 30

DOM

2018-09-27

Meddelad i Stockholm

Mål nr

23038-17

10035-18

10037-18

KLAGANDE

Remium Nordic AB, 556101-9174

Ombud (mål 23038-17): Advokat Tor Dunér

ADN Law Advokatfirma KB

Box 7641

103 94 Stockholm

Ombud (mål 10035-18 och 10037-18): Advokat Anders Acebo

Setterwalls Advokatbyrå AB

Box 1050

101 39 Stockholm

MOTPART

Finansinspektionen

Box 7821

103 97 Stockholm

ÖVERKLAGADE BESLUTFinansinspektionens beslut 2017-09-11, 2018-04-17 och 2018-04-18, bilaga
1, 2 och 3**SAKEN**

Sanktionsavgift samt återkallelse av tillstånd m.m.

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår överklagandena.

Dok.Id 957298

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
115 76 Stockholm	Tegeluddsvägen 1	08-561 680 00 E-post: forvaltningsrattenistockholm@dom.se www.domstol.se/forvaltningsratt	08-561 680 01	måndag–fredag 08:00–16:30

YRKANDEN M.M.**Remium Nordic AB**

Finansinspektionens beslut 2017-09-11 (mål nr 23038-17)

Remium Nordic AB (bolaget) yrkar i första hand att beslutet om sanktionsavgift upphävs och i andra hand att sanktionsavgiften sätts ned. Om Finansinspektionen inte kan vitsorda att bolaget har tagit fram ett åtgärdsprogram begär bolaget att få föra muntlig bevisning till styrkande av att ett sådant åtgärdsprogram har tagits fram. Bolaget anför bl.a. följande. Finansinspektionen har inte tagit hänsyn till de förmildrande omständigheter som har framkommit under utredningen. Dessutom har avgiften bestämts till ett så högt belopp att bolaget under rådande förhållanden inte kommer att kunna uppfylla kraven i 6 kap. 1 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse (LBF).

Bolagets finansieringsrörelse är under avveckling. Det finns därför inga bärande skäl för bolaget att överklaga beslutet om varning. Under hösten 2016 påbörjade bolaget rekryteringen av en ny kreditchef för att stärka resurserna inom kreditgivningsverksamheten. Genom ett styrelsebeslut den 19 januari 2017 gavs den nya kreditchefen ett omfattande uppdrag att förbättra bolagets kreditprocesser. Bolaget anlätade även en mycket kunnig och erfaren konsult som stöd för kreditchefen. Man beslutade även om ett åtgärdsprogram som verkställdes under våren 2017. Redan när Finansinspektionen genomförde sitt oannonserade platsbesök den 24 januari 2017 hade bolaget påbörjat en process för att vidta åtgärder i syfte att förstärka resurserna och kompetensen inom kreditgivningen samt komma till rätta med förekommande brister. Det är därför ett mycket missvisande påstående från Finansinspektionens sida att bolaget inte skulle ha åtgärdat bristerna. Bolagets avveckling av kreditgivningen har lett till att

finansieringsrörelsen redovisar negativa resultat. Finansinspektionen har haft full information om bolagets resultatutveckling och kapitalsituation. Mot bakgrund av den information som har rapporterats till Finansinspektionen står det klart att bolagets kapitalbas sjunkit med 2 000 000–3 000 000 kr varje månad. Det negativa resultatet minskar löpande bolagets kapitalbas. En sanktionsavgift på 3 500 000 kr medför därför att bolaget redan under den månad då Finansinspektionen meddelade sitt sanktionsbeslut inte kunnat uppfylla kapitalkraven. Genom ett aktieägartillskott från moderbolaget Remium Nordic Holding AB lyckades bolaget dock med liten marginal ligga på rätt sida om gällande kapitalkrav. Den beslutade sanktionsavgiften strider därför mot 15 kap. 8 § fjärde stycket LBF. Finansinspektionen har bortsett från det av bolaget bedömda och inrapporterade kapitalkravet per den 31 augusti 2017. Finansinspektionen har grundat sin beräkning av bolagets kapitalbehov enligt myndighetens promemoria dnr 14-14414. Denna promemoria behandlar endast risktyperna pensionsrisk, kreditrelaterade koncentrationsrisker och ränterisk i bankboken. Finansinspektionen har valt att bortse från bolagets egen bedömning av sina pelare 2-krav. Istället har Finansinspektionen, utan att först höra bolaget, gjort en egen uträkning och sålunda bedömt kapitalbehovet i pelare 2 till ett betydligt lägre belopp än vad bolaget redovisat. Finansinspektionen har inte heller tagit hänsyn till att vissa av de utestående krediterna uppgår till sådana kapitalbelopp att de ligger nära gränsen för otillåtna stora exponeringar. Om bolaget bryter mot denna gräns överträder det artikel 395.1 i tillsynsförordningen.¹

Bolaget har inte fått möjlighet att bemöta det stora flertalet av Finansinspektionen åberopade brister av det skälet att dessa aldrig preciserades för bolaget. För de listor på vissa namngivna kreditakter som presenterades av Finansinspektionen sattes en extremt kort svarsfrist, vilken

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012.

på begäran av bolaget förlängdes något. Finansinspektionen har inte bidragit till någon precisering av sina allmänt hållna påståenden utan meddelade sitt beslut på otillräckligt underlag. I flera delar har Finansinspektionen tillämpat sina allmänna råd FFFS 2004:6 avseende kreditriskhantering i kreditinstitut och värdepappersinstitut. Dessa allmänna råd är allmänt hållna och ger knappast någon vägledning alls för hur de ska tillämpas på detaljnivå. Finansinspektionens handläggning kan inte, som den tycks ha gjort i aktuellt ärende, bygga på att det granskade institutet självmant ska medge påstådda brister som det inte utan närmare precisering kan uttala sig om. Detta ska falla tillbaka på Finansinspektionen vid bedömningen av vilken sanktionsavgift, om någon, som ska utgå.

Finansinspektionens praxis i sanktionsärenden visar att bolagets sanktionsavgift motsvarande sex procent av omsättningen är väldigt hög. Det förefaller vara den proportionellt högsta sanktionsavgift som meddelats sedan de nu tillämpliga reglerna trädde i kraft. I bolagets fall har det handlat om en överträdelse som till stora delar inte har preciserats av Finansinspektionen och som har pågått under en mycket kort tid och där bolaget redan innan Finansinspektionen påbörjade sin undersökning hade vidtagit en rad åtgärder för att förstärka resurserna och förbättra rutinerna där det bedömdes vara erforderligt.

Finansinspektionens beslut 2018-04-17 (mål nr 10037-18)

Bolaget yrkar att Finansinspektionens beslut upphävs. Bolaget har hänvisat till det yttrande som gavs in till Finansinspektionen den 16 mars 2018 och därutöver anfört bl.a. följande. De omständigheter som Finansinspektionen har lagt till grund för sitt beslut om återkallelse är på ett generellt plan otillräckliga. I vissa fall vilar de dessutom på presumtioner eller rena felaktigheter. Återkallelsen av tillståndet att bedriva finansieringsrörelse är ur ett rent praktiskt perspektiv utan mening. Bolaget håller sedan en tid

tillbaka på med att på frivillig grund avveckla sin finansieringsrörelse. Bolaget bedriver varken kreditgivning eller inlåning. Beslutet att återkalla tillståndet att bedriva värdepappersrörelse synes inte vila på några faktiska iakttagelser som är hänförliga till det verksamhetsområdet. Detta medges också av Finansinspektionen i det aktuella beslutet. Finansinspektionen har således felaktigt utgått från den omständigheten att de brister i finansieringsrörelsen, som inspektionen anser föreligger, utgör tillräcklig grund för ett antagande att även värdepappersrörelsen varit förenad med så allvarliga brister att det funnits skäl att återkalla tillstånden att bedriva sådan verksamhet. Tillstånden att bedriva finansieringsrörelse respektive värdepappersrörelse regleras i olika lagar och de krav de tillståndshavande instituten har att uppfylla skiljer sig åt i många avseenden. Även om det finns bestämmelser av likartad karaktär i de två lagarna måste de särskilda omständigheter som ligger till grund för en återkallelse redovisas separat. Även när det gäller värdepappersrörelsen är Finansinspektionens beslut om återkallelse utan mening från ett praktiskt perspektiv eftersom bolaget befinner sig i en långt framskriden process med att överlåta sin värdepappersverksamhet till ett annat värdepappersinstitut. Efter överlåtelsen kommer bolaget inte längre att bedriva någon sådan verksamhet.

Det är bolagets uppfattning att det löpande har gjort de nedskrivningsprövningar som har varit erforderliga. Bolaget har inte fått del av de beräkningar som den revisor som har förordnats av Finansinspektionen har gjort och kan därför inte yttra sig över dessa. Bolaget har tillämpat IAS 39 och andra tillämpliga redovisningsstandarder även om detta inte explicit har framgått av bolagets kreditinstruktion och kreditpolicy. Bolaget delar inte Finansinspektionens bedömning om att nedskrivningsbeloppet om 7 000 000 kr är anmärkningsvärt lågt. Som exempel kan nämnas att det för en förfallen kredit som löstes i slutet av mars hade reserverats 1 500 000 kr men att krediten kunde avyttras för ett belopp som medförde en återföring

av gjorda reserveringar på 700 000 kr. I rapporten från den oberoende riskkontrollen för mars 2018 konstateras att det med ett undantag inte fanns några väsentliga invändningar mot reserveringsgraden i bolaget. Detta stödjer bolagets uppfattning om att erforderliga nedskrivningsprövningar har gjorts och att gjorda reserveringar har varit tillräckliga. Beträffande engagemangen i Brf Tenoren och Fågel 1 har bolaget begärt och fått in nya externa värderingar. För Fågel 1 ger värderingen vid handen att det inte föreligger något reserveringsbehov, medan värderingen beträffande Brf Tenoren måste göras om på grund av att denna baserats på ett framtida värde. Finansinspektionen har dragit allt för långtgående slutsatser av det förhållandet att promemoriorna, i vilka nedskrivningsbehovet har bedömts, samtliga är daterade den 16 november 2017. Finansinspektionens påstående om att bolaget har lämnat ofullständigt underlag till myndigheten är svepande och oprecist.

Det finns inte någon kvalificerad ägare av Remium Nordic Holding AB, dvs. det bolag som är direkt ägare av bolaget. Av detta följer att det inte heller krävs tillstånd från Finansinspektionen för dem som indirekt äger aktier i bolaget. Finansinspektionen har ändå gjort bedömningen att det bland de indirekta ägarna finns sådana som utövar ett väsentligt inflytande över ledningen i bolaget, trots att de inte har erhållit något tillstånd från Finansinspektionen. Omständigheter, som av Finansinspektionen påstås styrka denna teori, är att det via en av ägarna har betalats ett ovillkorat aktieägartillskott till bolaget, samt att ägarkretsen under avvecklingen har övertagit förfallna krediter till bokförda värden, som ingen annan utomstående part har velat överta till samma värde. Bolaget anser att Finansinspektionen har gjort en felaktig bedömning i detta avseende. Ingen av de nämnda omständigheterna är nämligen av sådan art att den kan konstituera ett väsentligt inflytande över ledningen i bolaget. Det finns ingenting som säger att den som lämnar ett aktieägartillskott därigenom också ska anses utöva ett väsentligt inflytande över ledningen av det

aktuella företaget. Detsamma gäller Finansinspektionens resonemang med anledning av att några av ägarna har förvärvat krediter i bolaget. I bestämmelserna om ingripanden mot kreditinstitut finns inte någon hänvisning till omständigheter som rör förhållanden hos kvalificerade ägare. Finansinspektionen tar de angivna omständigheterna till intäkt för att bolagets förbindelser med andra företag inte kan överblickas och att bolagets finansieringsrörelse och värdepappersrörelse därmed inte uppfyller kraven enligt i 6 kap. 3 § LBF. En sådan slutsats framstår närmast som en ren konstruktion och bör definitivt inte kunna ligga till grund för en sanktion i form av återkallelse av tillstånd.

Finansinspektionens beslut 2018-04-18 (mål nr 10035-18)

Bolaget yrkar att Finansinspektionens beslut upphävs och anför bl.a. följande. Med beaktande av de tveksamheter som omgärdar återkallelsebeslutet finns det inte någon anledning att ingripa mot bolaget med en så omfattande informationsskyldighet som det nu aktuella föreläggandet innebär, utan att det samtidigt föreligger ett lagakraftäggande beslut i ärendet. En så drastisk pålaga som det är frågan om måste dessutom kunna visas medföra en motsvarande nytta för marknaden, kunderna och Finansinspektionen. Någon uppgift om att så skulle vara fallet har inte redovisats av Finansinspektionen.

Finansinspektionen

Finansinspektionens beslut 2017-09-11 (mål nr 23038-17)

Finansinspektionen anser att överklagandet ska avslås och anför bl.a. följande. Vid val av sanktion samt bestämmande av sanktionsavgiftens storlek har Finansinspektionen beaktat de åtgärder som bolaget har uppgett att det har vidtagit för att komma till rätta med bristerna i sin verksamhet.

Finansinspektionen ifrågasätter inte att bolaget har tagit fram ett åtgärdsprogram.

Enligt bolagets senast fastställda årsredovisning för år 2016 var omsättningen drygt 58 000 000 kr, vilket innebär att sanktionsavgiften som mest kunde uppgå till 5 800 000 kr. Enligt förarbetena är syftet med sanktionsavgiften att den ska ha en avskräckande effekt och tillföra en ekonomiskt omedelbart kännbar sanktion. Avgiften ska även ge Finansinspektionen möjlighet att gradera en överträdelse. Att avgiften blir ekonomiskt kännbar för företaget är således inte ett godtagbart argument för att sätta ned avgiften.

Finansinspektionen har gjort en analys av vilka konsekvenser en sanktionsavgift kan få för det aktuella företaget. Analysen är inriktad på att identifiera fall där en sanktionsavgift kan leda till obestånd eller till att företaget inte klarar kapitalkraven. I den nu nämnda analysen har Finansinspektionen utgått från den finansiella information som bolaget lämnat till Finansinspektionen i närtid före beslutet. Någon annan finansiell information har Finansinspektionen inte haft tillgång till. Sanktionsavgiften på 3 500 000 kr understiger med god marginal en avgiftsnivå som skulle äventyra bolagets förmåga att fullgöra sina förpliktelser enligt 6 kap. 1 § LBF. Även med beaktande av den nya finansiella information som bolaget har inkommit med per den 30 november 2017 bedömer Finansinspektionen att bolaget klarar av att betala en sanktionsavgift på 3 500 000 kr utan att äventyra sin förmåga att fullgöra förpliktelserna enligt 6 kap. 1 § LBF. Finansinspektionen beräknar det samlade kapitalbehovet genom att summera pelare 1-kravet, pelare 2-kravet och det kombinerade buffertkravet. Avseende pelare 2-kravet tar Finansinspektionen endast upp kapitalkravet för de risktyper som beskrivs i myndighetens promemoria ”FI:s metoder för bedömning av enskilda risktyper inom pelare 2” (FI dnr

14-14414). Att bolaget har beräknat kapitalkravet högre än Finansinspektionen, ändrar inte myndighetens bedömning i detta avseende.

Finansinspektionen bestrider bolagets påstående om att det inte har fått möjlighet att bemöta påstådda brister i kreditakter. På begäran från bolaget har Finansinspektionen listat de brister i respektive kredit som myndigheten iakttagit. Finansinspektionen har även erbjudit bolaget ett möte som, på bolagets begäran, har inriktats på den avvecklingsplan som bolaget har tagit fram.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Tillämpliga bestämmelser anges i de överklagade besluten.

Finansinspektionens beslut 2017-09-11 (mål nr 23038-17)

Förvaltningsrätten konstaterar inledningsvis att Finansinspektionen har vitsordat att bolaget har tagit fram ett åtgärdsprogram. Det saknas därför anledning för förvaltningsrätten att vidta någon åtgärd med anledning av bolagets begäran om att få föra muntlig bevisning i denna fråga.

Bolaget har anfört att det har förelegat brister i Finansinspektionens kommunikering i ärendet. Förvaltningsrätten konstaterar att Finansinspektionen har gett bolaget tillfälle att yttra sig över de iakttagelser och preliminära bedömningar som myndigheten har gjort i det aktuella ärendet. Finansinspektionen har även gjort vissa preciseringar för bolaget genom att ange i vilka kreditakter myndigheten har bedömt att underlaget varit bristfälligt. Även om Finansinspektionen inte har angett vilka specifika brister som myndigheten har ansett föreligga i varje enskild kreditakt, anser förvaltningsrätten att Finansinspektionen på ett tillräckligt preciserat sätt har informerat bolaget om de iakttagelser och preliminära bedömningar som

gjorts i samband med granskningen av bolaget. Enligt förvaltningsrättens mening har Finansinspektionens handläggning därför uppfyllt de krav som följer av 17 § i den vid aktuell tidpunkt tillämpliga förvaltningslagen (1986:223). Det saknas därmed skäl att ingripa mot det överklagade beslutet med anledning av det som bolaget har anfört om Finansinspektionens handläggning.

Om ett kreditinstitut har åsidosatt sina skyldigheter enligt LBF eller andra författningar som reglerar institutets verksamhet, institutets bolagsordning, stadgar eller reglemente eller interna instruktioner som har sin grund i författningar som reglerar institutets verksamhet, ska Finansinspektionen enligt 15 kap. 1 § första och andra styckena LBF ingripa.

Finansinspektionen ska då utfärda ett föreläggande att inom viss tid begränsa eller minska riskerna i rörelsen i något avseende, begränsa eller helt underlåta utdelning eller räntebetalningar eller vidta någon annan åtgärd för att komma till rätta med situationen, meddela ett förbud att verkställa beslut eller genom att göra en anmärkning. Om överträdelsen är allvarlig ska kreditinstitutets tillstånd återkallas eller, om det är tillräckligt, varning meddelas.

Finansinspektion har beslutat att ingripa mot bolaget genom en varning. Ingripandet som sådant har inte överklagats av bolaget.

Enligt 15 kap. 7 § LBF får en varning förenas med en sanktionsavgift. Avsikten med en sanktionsavgift är att den ska tillföra en ekonomiskt omedelbart kännbar sanktion och ge Finansinspektionen en möjlighet att gradera en överträdelse (prop. 2000/03:139 s. 387).

Enligt förvaltningsrättens mening är överträdelserna till sin art och grad sådana att det är rimligt att förena ingripandet med en sanktionsavgift.

Frågan som förvaltningsrätten har att pröva blir då storleken på denna sanktionsavgift.

Av utredningen framgår att bolaget år 2016 haft en omsättning på 58 000 000 kr. Högsta möjliga sanktionsavgift enligt bestämmelsen i 15 kap. 8 § första stycket första punkten LBF har således varit 5 800 000 kr. När sanktionsavgiftens storlek fastställs ska, enligt 15 kap. 9 §, särskild hänsyn tas till sådana omständigheter som anges i 15 kap. 1 b § LBF samt till institutets finansiella ställning och, om det går att fastställa, den vinst som institutet gjort till följd av regelöverträdelsen. Av 15 kap. 1 b § första stycket LBF framgår att hänsyn tas till hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den har pågått samt att särskild hänsyn ska tas till överträdelsens art, överträdelsens konkreta och potentiella effekter på det finansiella systemet, skador som uppstått och graden av ansvar.

Den sanktionsavgift som Finansinspektionen ålagt bolaget utgör 60 procent av maxbeloppet för sanktionsavgiften. Det är visserligen en hög avgift, men med beaktande av de överträdelser som bolaget har gjort sig skyldigt till och som sammantaget framstår som så allvarliga att de skulle kunna rendera en återkallelse av bolagets tillstånd synes avgiften vara väl avvägd och i linje med Finansinspektionens praxis på området. Den bör därför fastställas. Enligt 15 kap. 8 fjärde stycket får en sanktionsavgift emellertid inte vara så stor att institutet därefter inte uppfyller kraven enligt 6 kap. 1 § LBF.

Avsikten med bestämmelsen i 15 kap. 8 § fjärde stycket LBF är att förhindra att ett uttag av sanktionsavgiften medför att ett instituts tillstånd måste återkallas. Ingenting hindrar emellertid att Finansinspektionens beslut får till följd att institutet måste nedbringa sina exponeringar eller sälja aktier i icke-finansiella företag på grund av att innehavens storlek kommer att överstiga kapitalbasen (prop. 2002/03:139 s. 552).

Förvaltningsrätten konstaterar att parterna har olika uppfattningar om hur kapitalkravet enligt den s.k. pelare 2 ska beräknas. Finansinspektionen har beaktat koncentrationsrisk, ränterisk i bankboken och pensionsrisk när den har beräknat kapitalkravet enligt pelare 2. Bolaget har i sin beräkning utöver dessa faktorer även beaktat affärsrisk och ryktesrisk. Förvaltningsrätten konstaterar i detta sammanhang att 6 kap. 1 § LBF är en rambestämmelse som i första hand är avsedd att vara en handlingsregel för instituten. Syftet med beräkningen i det nu aktuella fallet är emellertid att undvika att avgiften sätts på en sådan nivå att bolagets tillstånd behöver återkallas till följd av sanktionsavgiften. Med hänsyn till detta anser förvaltningsrätten att metoden för beräkningen av pelare 2-kravet inte ensidigt kan bestämmas av bolaget. Det kan konstateras att Finansinspektionen har gjort sin beräkning i enlighet med de ställningstaganden som myndigheten har gjort i sin promemoria ”FI:s metoder för bedömning av enskilda risktyper inom pelare 2” (FI dnr 14-14414). Även om ställningstagandena inte är rättsligt bindande får de ändå anses utgöra en väsentlig utgångspunkt för rättens bedömning. Förvaltningsrätten konstaterar att bolaget inte har angett några skäl för varför det ansett att kapitalkravet borde ha beräknats på annat sätt än vad Finansinspektionen har gjort. Enligt förvaltningsrättens bedömning har det inte heller i övrigt framkommit något som gör att det finns skäl att frånga den beräkning av kapitalkravet som Finansinspektionen har gjort. Förvaltningsrätten anser därför att Finansinspektionen har haft fog för att beräkna kapitalkravet enligt pelare 2 på det sätt som har gjorts. Bolaget har vidare anfört att dess utstående krediter motsvarat ett så högt belopp att den beslutade sanktionsavgiften därigenom legat mycket nära den maximala tillåtna exponeringen på 25 procent samt att bolaget till följd av sanktionsavgiften varit tvunget att tillföras nytt eget kapital för att inte bryta mot 6 kap. 1 § LBF. Av utredningen framgår att Finansinspektionen har beaktat storleken på bolagets exponeringar när storleken på sanktionsavgiften bestämts. Även om den beslutade sanktionsavgiften i och för sig medfört att bolaget legat nära den högsta tillåtna nivån för

exponeringar, anser förvaltningsrätten att utredningen inte ger något stöd för att bolaget som en direkt följd av den beslutade sanktionsavgiften ådragit sig en otillåtet stor exponering. Vidare konstaterar förvaltningsrätten, mot bakgrund av vad som uttalats i förarbetena, att det får ankomma på ett bolag som blir föremål för en sanktionsavgift att i möjlig mån agera för att det fortsatt ska kunna uppfylla sina förpliktelser enligt 6 kap. 1 § LBF. Förvaltningsrätten konstaterar att det inte har framkommit att bolaget skulle ha varit förhindrat att nedbringa sina exponeringar i samband med den aktuella sanktionsavgiften. Vidare anser förvaltningsrätten, med hänsyn till förarbetsuttalandena, att den omständigheten att bolaget varit tvunget att tillföras nytt eget kapital för att inte bryta mot bestämmelsen i 6 kap. 1 § inte kan innebära att storleken på den beslutade sanktionsavgiften strider mot bestämmelsen i 15 kap. 8 § fjärde stycket LBF.

Förvaltningsrätten finner därmed inte skäl att göra någon annan bedömning än den som Finansinspektionen gjort i frågan om storleken på sanktionsavgiften. Överklagandet i denna del ska därför avslås.

Finansinspektionens beslut 2018-04-17 (mål nr 10037-18)

Genomlysning

Enligt 6 kap. 3 § LBF ska ett kreditinstituts rörelse organiseras och drivas på ett sådant sätt att institutets struktur, förbindelser med andra företag och ställning kan överblickas.

I förarbetena uttalas bl.a. följande. När det gäller organisationen av rörelsen innebär kravet att såväl den juridiska som den faktiska strukturen ska vara sådan att det utan svårighet går att överblicka ansvars- och ägarförhållanden. Det är inte bara förhållandena i institutet som juridisk person som berörs utan även institutets åtaganden och kopplingar till andra, såväl inom den egna koncernen som fristående personer (prop. 2002/03:139 s. 276).

Finansinspektionen har i det överklagade beslutet bedömt att ägarförhållandena i bolaget är oklara och konstaterat att vissa av bolagets icke-kvalificerade ägare har ett större inflytande än vad deras ägarandelar ger sken av. Finansinspektionen har grundat sin slutsats på att det utbetalats ett ovillkorat aktieägartillskott via en av ägarna till Remiumkoncernen och att ett dotterbolag till samma ägare övertagit förfallna krediter som ingen utomstående part har velat överta. Förvaltningsrätten anser visserligen att dessa omständigheter kan tala för att ägarförhållandena i bolaget är oklara på det sätt som Finansinspektionen har gjort gällande. Förvaltningsrätten anser emellertid inte att det enbart genom de nu nämnda uppgifterna kan anses utrett att bolagets faktiska struktur varit sådan att dess ägarförhållanden inte gått att överblicka och att bolaget därmed inte uppfyllt kraven enligt 6 kap. 3 § LBF. Utredningen ger således inte tillräckligt med stöd för slutsatsen att bolaget skulle ha agerat i strid med den nu nämnda bestämmelsen i nu aktuellt avseende.

Redovisning och finansiell rapportering

Finansinspektionen har gjort gällande att bolaget inte har haft ett korrekt fungerande revisionsutskott samt att den finansiella rapporteringen har varit otydlig och ofullständig.

I förarbetena till aktiebolagslagen (2005:551) uttalas bl.a. följande gällande kravet på revisionsutskott. Ett revisionsutskott kan beskrivas som ett organ inom ett bolag som har uppgift att oberoende av företagsledningen övervaka bolagets kontrollsystem. Syftet är att tydliggöra styrelsens ansvar för redovisningen och den interna kontrollen samt att förebygga att företagsledningen skaffar sig ett obehörigt inflytande över revisionen (prop. 2008/09:135 s. 112).

Bolaget har invänt att styrelsen har agerat revisionsutskott samt att det har förts diskussioner gällande den finansiella rapporteringen på styrelsemötena. Även om bolaget har diskuterat de aktuella frågorna på styrelsemötena, konstaterar förvaltningsrätten att utredningen inte ger något stöd för att bolaget haft ett revisionsutskott i den bemärkelse som avses i aktiebolagslagen. Bolaget har därmed inte uppfyllt de krav som följer av och 10 kap. 8 d § och 11 kap. 1 § LBF.

Intern kapital- och likviditetsutvärdering (IKLU)

Det är ostridigt att bolaget vid tidpunkten för det överklagade beslutet inte hade upprättat någon IKLU sedan år 2015. Bolaget har i sitt yttrande till Finansinspektionen redogjort för hur väsentliga förändringar av verksamheten, bl.a. i form av en potentiell överlåtelse av vissa av bolagets verksamhetsgrenar, medfört att det inte bedömts lämpligt att ta fram en ny IKLU. Förvaltningsrätten konstaterar att det som bolaget anfört i detta avseende inte utgör skäl för att frångå bestämmelsen i 10 kap. 2 § Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2014:12) om tillsynskrav och kapitalbuffertar om att en IKLU ska upprättas minst en gång per år eller oftare om det sker väsentliga förändringar i förutsättningarna som bedömningen av kapitalbehovet eller behovet av likviditet vilar på. Förvaltningsrätten konstaterar därför att bolaget genom att inte uppdatera sin IKLU i rätt tid har brutit mot bestämmelsen i 10 kap. 2 § i Finansinspektionens föreskrifter om tillsynskrav och kapitalbuffertar.

Oberoende kontrollfunktioner

Det är utrett att funktionen för oberoende riskkontroll och funktionen för regelefterlevnad fått information om att bolaget befunnit sig i en sanktionsprocess först efter att Finansinspektionen hade meddelat sitt sanktionsbeslut i september 2017. Bolaget har därmed inte uppfyllt de krav

på att ge bolagets kontrollfunktioner tillgång till adekvat information som följer av 6 kap. 3 § i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2014:1) om styrning och riskhantering och kontroll i kreditinstitut. Det nu anförda innebär att bolaget inte heller kan anses ha uppfyllt kravet enligt 6 kap. 2 § LBF på att styra och ha kontroll över risker (se även prop. 2002/03:139 s. 278 f. och 530).

Nedskrivningsprövningar och nedskrivningar

Av utredningen framgår att Finansinspektionen den 13 november 2017 bl.a. begärt att få ta del av bolagets underlag och dokumentation av förfallna fordringar. I sin begäran specificerade Finansinspektionen att den dokumentation som efterfrågades avsåg de nedskrivningsprövningar som gjorts i samband med att bolaget beslutat om eventuell reservering samt hur stort belopp som i så fall skulle reserveras. Det är utrett att bolaget som svar på Finansinspektionens begäran den 16 november 2017 gett in fem s.k. risk-PM som alla varit daterade samma dag. Förvaltningsrätten anser att detta tyder på att dessa har upprättats vid samma tillfälle. Vidare konstaterar förvaltningsrätten att bolaget varken genom de nu nämnda promemoriorna eller genom något annat underlag eller dokumentation har kunnat visa att bolaget har haft en tillfredställande process för att hantera förlusthändelser och göra nedskrivningsprövningar.

Vidare konstaterar förvaltningsrätten att den av Finansinspektionen förordnade revisorn bl.a. har bedömt att bolaget inte har upprätthållit en tillfredställande nivå av intern kontroll gällande kreditreserveringar samt att nedskrivningsbehovet enligt IAS 39 har varit större än vad bolaget har reserverat. Även bolagets egna externa revisor har avseende flertalet av de krediter som bolaget har beviljat bedömt att reserveringsbehoven varit betydligt större än vad bolaget faktiskt har reserverat. Med hänsyn till det nu anförda anser förvaltningsrätten att det är utrett att bolaget, till följd av de

brister som framkommit i nu aktuellt hänseende, har äventyrat sin förmåga att fullgöra sina förpliktelser enligt 6 kap. 1 och 2 §§ LBF.

Beslutsunderlag

Av utredningen i målet framgår att bolaget har förlängt krediter till sammanlagt fem kredittagare. Förvaltningsrätten konstaterar att bolaget inte har förmått visa att besluten om förlängning har dokumenterats. Såvitt framgår av utredningen i målet har bolaget inte heller företagit någon kreditprövning i samband med att förläningarna av de aktuella krediterna beviljades. I likhet med Finansinspektionen anser förvaltningsrätten därför att det är utrett att bolaget har förlängt krediter utan att ha haft tillräckligt beslutsunderlag samt att det saknats dokumentation av besluten. Förvaltningsrätten konstaterar att bolaget därmed inte kan anses ha uppfyllt de krav som följer av 8 kap. 1-3 §§ LBF.

Värdepappersrörelsen

Enligt 25 kap. 1 § lag (2007:528) om värdepappersmarknaden ska Finansinspektionen ingripa bl.a. om ett svenskt värdepappersinstitut har åsidosatt sina skyldigheter enligt den nu nämnda lagen eller andra författningar som reglerar företagets verksamhet. Av paragrafens andra stycke framgår att om överträdelsen är allvarlig ska företagets tillstånd återkallas eller, om det är tillräckligt, varning meddelas.

Det har ovan konstaterats att bolaget har agerat i strid med LBF och föreskrifter som Finansinspektionen har meddelat med stöd av LBF. Det är därmed utrett att bolaget har åsidosatt sina skyldigheter enligt författningar som reglerar dess verksamhet. Som den aktuella bestämmelsen i lagen om värdepappersmarknaden är utformad, utgör de nu nämnda överträdelserna även grund för återkallelse av bolagets tillstånd att bedriva värdepappersrörelse. Att Finansinspektionen inte har företagit någon

specifik granskning av bolagets värdepappersrörelse utgör därför inte något hinder mot att återkalla det nu nämnda tillståndet. Finansinspektionen har således haft fog för sitt beslut i detta avseende.

Val av sanktion m.m.

Även om förvaltningsrätten ovan har konstaterat att bolaget inte kan anses ha agerat i strid med bestämmelsen i 6 kap. 3 § LBF anser förvaltningsrätten att det med hänsyn till de övriga överträdelser som konstaterats funnits grund för Finansinspektionen att ingripa mot bolaget. Finansinspektionen har i sin bedömning om val av sanktion bl.a. beaktat att bolaget inte har avvecklat sin verksamhet trots att man i samband med Finansinspektionens beslut i september 2017 uppgett att avvecklingen av finansieringsrörelsen skulle vara slutförd den 31 december 2017. Förvaltningsrätten konstaterar att bolaget fortsatt att bedriva verksamhet under flera månader efter det nu nämnda datumet. Det finns visserligen inte anledning att ifrågasätta uppgifterna om att bolaget har haft svårigheter med att kunna genomföra avvecklingen av sin verksamhet. Förvaltningsrätten anser emellertid inte att det med hänsyn till detta eller det som i övrigt framkommit i målet finns anledning att välja någon annan sanktion än den som Finansinspektionen har valt med anledning av de aktuella överträdelserna. Eftersom bolagets tillstånd att driva finansieringsrörelse respektive värdepappersrörelse har återkallats, har Finansinspektionen även haft rätt att besluta om hur avvecklingen av verksamheten ska ske på det sätt som framgår av p. 3 och 4 i det överklagade beslutet. Överklagandet i denna del ska således avslås.

Finansinspektionens beslut 2018-04-18 (mål 10035-18)

Bolaget har i huvudsak anfört att det med hänsyn till de tveksamheter som omgärdar Finansinspektionens beslut att återkalla bolagets tillstånd, inte är motiverat med en sådan långtgående informationsskyldighet som föreläggandet innebär. Förvaltningsrätten har konstaterat att

Finansinspektionen har haft fog för sitt beslut om återkallelse av bolagets tillstånd. Den informationsskyldighet som bolaget åläggs i det aktuella föreläggandet får anses vara motiverad för att Finansinspektionen ska kunna övervaka avvecklingen av de aktuella verksamheterna. Förvaltningsrätten anser således att det har funnits fog för Finansinspektionen att meddela beslutet om informationsföreläggande. Överklagandet ska därför även i denna del avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga 4 (FR-03).

Ulrika Melin
Chefsrådman

Nämndemännen Karin Heneryd, Andréi Ignat och Bo-Göran Lilljeqvist har också deltagit i avgörandet.

Andreas Thörnroos har föredragit målen.

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från beslutets datum.

Hur räknar vi ut tiden?

Sista dagen för överklagande är exakt 3 veckor från den veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen för överklagande är en helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.